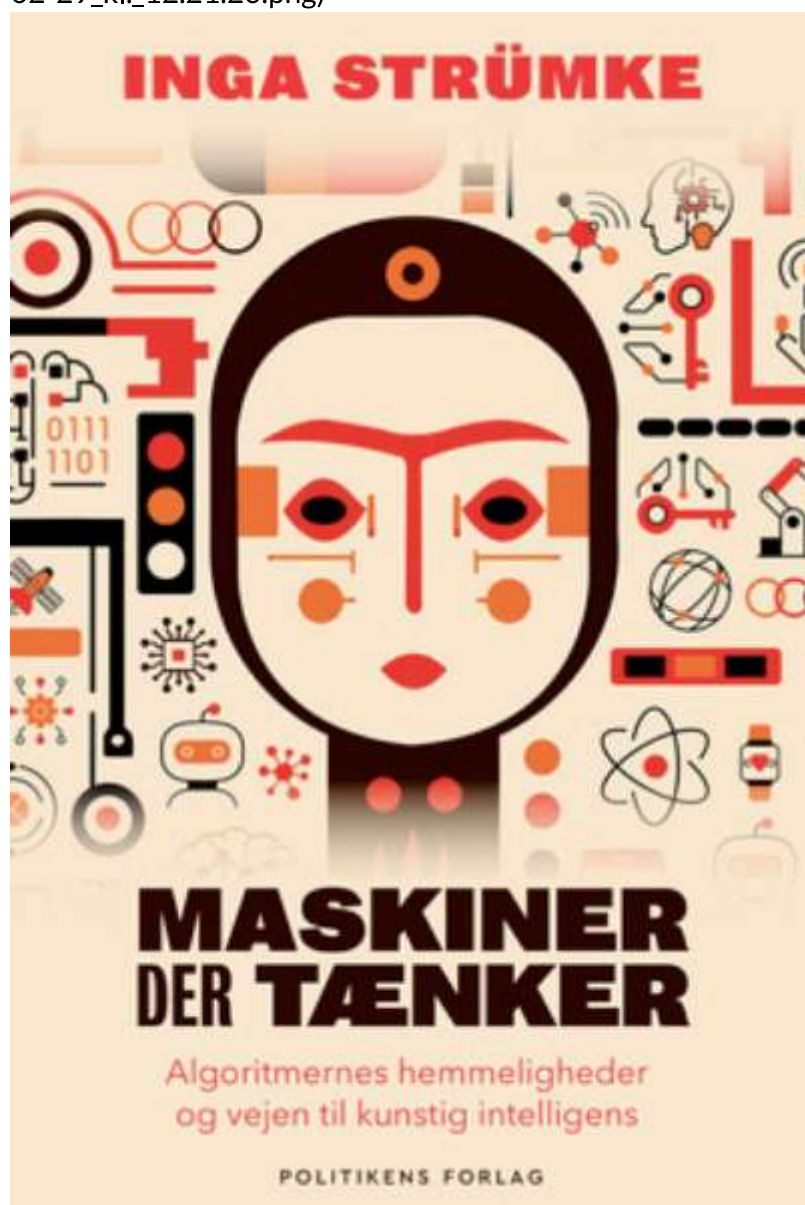

Maskiner der tænker - Algoritmernes hemmeligheder og vejen til kunstig intelligens

(https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/5117/0920/6104/Skaermbillede_2024-02-29_kl_12.21.20.png)

(https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/5117/0920/6104/Skaermbillede_2024-02-29_kl_12.21.20.png)

()

Forfatter: Inga Strømke.

Forlag: Politikens Forlag.

Antal sider: 288 sider.

Pris: Cirka 240 kr.

Udgivelsesår: 2023.

Rating: 4/5.

...

Af Jeanette Serritzle

Google kender vores færden bedre end myndighederne – og vores hemmeligheder bedre end vores nærmeste. Algoritmerne styrer, hvad vi ser og læser og ChatGPT truer vores job i fremtiden. Hvor langt er vi fra maskiner, der tænker, til maskiner, der handler? Og hvad betyder det for os som mennesker?

Alle taler om kunstig intelligens. Vi ved alle sammen, at det vil påvirke vores hverdag og vores arbejde. Men helt ærligt? Jeg er selv en af dem, for hvem kunstig intelligens var noget, jeg måtte sætte mig ind i på et senere tidspunkt. Jeg har ikke lige haft tid. Eller nok snarere overskud. Jeg har imidlertid også været klar over, at det var en dårlig plan; for udfordringerne forsvinder ikke, fordi jeg ikke har sat mig ind i dem. Derfor var det en kærdommen anledning til at blive lidt klogere, da jeg blev bedt om at anmelde bogen 'Maskiner, der tænker – Algoritmernes hemmeligheder og vejen til kunstig intelligens' af Inga Strümke, der ifølge bogens omslag er Norges førende forsker inden for netop kunstig intelligens.

Forfatteren beskriver velkendte historier om 'tænkende computere' – med udviklingen af skakcomputeren som et interessant eksempel, vi alle kan forholde os til. Fra den første skakcomputer i 1700-tallet, som slet ikke var en tænkende maskine, men derimod menneskeført fup skabt på baggrund af menneskets forestilling, over Deep Blues sejr over Garri Kasparov i 1990'erne til AlphaZero fra 2017, som ifølge forfatteren har udviklet en 'ikke-menneskelig spillestil', hvilket betyder, at den ikke blot kan slå menneskelige skakspillere; men at den kan lære disse spillestrategier, som de ikke selv ville være kommet på.

Strümke kommer med mange interessante pointer og refleksioner om selvkørende biler, og hvordan man fastsætter regelsæt, som en selvkørende maskine skal navigere efter. Meget interessant nævner hun, at disse 'etiske overvejelser' også er kulturelt farvet: I et onlineeksperiment fra Massachusetts Institute of Technology spurgte man internetbrugere fra hele verden om, hvordan de mente, at en selvkørende bil skulle prioritere i en situation, hvor tab af liv var uundgåeligt. Ifølge bogen kan forskerne konstatere markante forskelle i besvarelsene mellem tre klynger af lande: En vestlig bestående af Nordamerika og Europa, en østlig bestående af østasiatiske og mellemøstlige lande som Japan og Saudi-Arabien og endelig en sydlig klynge, der omfatter Central- og Sydamerika. For den nordlige klynge gjaldt, at brugerne foretrak, at bilen ikke traf et aktivt valg for at ændre udfaldet af situationen. For den østlige klynge var prioriteten fodgængere og lovlydige borgere, mens den sydlige havde en stærkere præference for at redde kvinder.

Det er et tankevækkende eksempel på, at det kan være svært at lave 'neutrale' spilleregler for kunstig intelligens, i hvert fald på globalt plan. For kan eksempelvis en Tesla have forskellige 'etiske regelsæt' alt efter, hvor den skal sælges? Og hvad hvis den kører på tværs af grænser?

Forfatteren skriver godt og evner at skifte mellem beskrivelser af det mere tekniske ved algoritmer og til overvejelser om, hvad det så betyder for os som mennesker. Bogen kommer rigtigt godt fra start og jeg læste med stor interesse og ivrighed de første 100 sider. Efterfølgende er der simpelthen for mange anekdoter og for meget periferividen til denne anmelders smag, hvilket er ærgerligt, da bogen bestemt bidrager med viden og perspektiver.

Kunstig intelligens er omkring os alle vegne. Hvad betyder det for den militære profession og for planlægningen og gennemførelsen af militære operationer? Hvad betyder det for en uddannelsesinstitution som Forsvarsakademiet? Hvad betyder det for os som borgere i et demokrati. Vi ved grundæggende ikke, hvad kunstig intelligens vil betyde for os på sigt. Vi ved bare, at det sandsynligvis vil påvirke store dele af vores liv. Som Strümke selv formulerer det:

"Tilstedeværelsen af kunstigt intelligens teknologi i vores liv er allerede i færd med at udfordre vores forestilling om, hvad det vil sige at være menneske, hvad der giver os værdi, og hvad det indebærer at kontrollere vores egne handlinger. Og eventyret er først lige begyndt."

Til bogens fordel taler, at den ikke er alarmistisk. Den har et oplysende sigte. Bogen tilbyder et historisk perspektiv og forklarer relativt pædagogiske algoritmer, maskinlæring og sprogmodeller, samtidig med at den sætter fokus på nogle etiske overvejelser i den forbindelse. Bogen skal derfor have en anbefaling herfra, til trods for den til tider langtrukne fortællestil.

